

Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: pondelok, 2. septembra 2019 13:27
Komu: oszp.sa@minv.sk
Kópia: vana.hadnadova@duslo.sk; jozef.mako@duslo.sk
Predmet: OU-SA-OSZP-2019/004155-46-Ne (EIA: Zariadenie na produkciu argónu)

Odvolanie voči rozhodnutiu Okresného úradu Šaľa zo zisťovacieho konania č. OU-SA-OSZP-2019/004155-46-Ne

Voči rozhodnutiu Okresného úradu Šaľa zo zisťovacieho konania č. OU-SA-OSZP-2019/004155-46-Ne zo dňa 21.08.2019 sa odvolávame, nakoľko sa domnievame o jeho nezákonnosti z nasledovných dôvodov:

- a) Rozhodnutie je založené na nesprávnej úvahe, že priemyselné areály nie sú súčasťou sídelných útvarov, resp. že tvoria akési ostrovy, kde je prípustné poškodzovanie a zásah do životného prostredia vo zvýšenej či odlišnej miere ako pri iných typoch územia. Takáto úvaha nemá oporu v zákonoch ani v princípoch urbánneho rozvoja. Skutočnosť, že charakter priemyselného areálu je odlišný od obchodnej štvrte, či sídliska neznamená, že netreba aplikovať tie isté princípy a právne predpisy; znamená to len toľko, že pre každý typ územia je vhodné naplnenie požiadavok odlišné, nie, že je bezpredmetné. Ako dôkaz (v zmysle zásady lead by example) uvádzame príklady realizácie opatrení, ktoré sa na návrh ZDS realizovali vo voacerých priemyselných závodoch a areáloch. Ako príklad uvádzame iba niektoré z nich:

Bruckner Topoľčany

V rámci realizácie areálu spoločnosti Bruckner v priemyselnom parku Topoľčany boli veľmi dobre aplikované tzv. dažďové záhrady, ktoré zabezpečujú 100% odvod dažďových vôd do vsakov v území a zároveň plnia aj vodohospodárske funkcie vodného režimu. Samozrejmosťou je aj lokálny parčík s estetickou a spoločenskou funkcionalitou. Dokopy realizácia zelene plní komplex adaptačných opatrení na zmeny klímy.

DS Logistik park Kostolné Kračany

V rámci logistického parku v Kostolných Kračanoch sa zrealizovali zelené strechy logistických hál, čo bola požiadavka nielen nášho združenia ale aj regionálneho hygienika. Zároveň sa zrealizovala líniová obvodová zeleň v počte vyše 100 ks vzrastlých stromov. V rámci expanzie sa počíta s realizáciou v pokračovaní uvedeného systému environmentálnych opatrení, ktoré budú doplnené o lokálne jazierko, ktoré bude plniť zároveň retenčnú funkciu zberu dažďových vôd zo striech logistických hál a tieto budú dotovať príľahlý lesík, ktorý sa bude takýmto spôsobom za spolupráce prevádzkovateľov jednotlivých hál, obce a nášho združenia revitalizovať.

Volkswagen Bratislava

Rozsiahle priestranstvá v rámci rozšírenia areálu Volkswagen v Bratislave boli upravené ako tzv. dažďové záhrady; teda plochy s estetickou sadovou úpravou ale zároveň schopné absorbovať dažďové vody a ochladzovať okolité prostredie v horúcich dňoch.

b) Nezabezpečenie vysokej úrovne ochrany životného prostredia v zmysle cieľov podľa §2 zákona EIA tým, že nesprávne aplikoval §29 ods.3 a ods.13 zákona EIA č.24/2006 Z.z.

Podľa §2 zákona EIA č.24/2006 Z.z. je „účelom zákona najmä:

- a) včasne a účinne zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a schvaľovania strategických dokumentov so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja-*
- b) zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovaného strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie,*
- c) objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti vrátane ich variantov a to aj v porovnaní s nulovým variantom,*
- d) určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia,⁴⁾*
- e) získať odborný podklad na schválenie strategického dokumentu a na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.“*

Podľa §29 ods.13 zákona EIA: „... Ak ide o rozhodnutie, v ktorom sa určilo, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena nepodlieha posudzovaniu podľa tohto zákona, výroková časť rozhodnutia obsahuje aj podmienky, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyv na životné prostredie.“ a súčasne podľa §29 ods.3 zákona EIA: „Ak sa rozhoduje o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať podľa tohto zákona, primerane sa použijú kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10, pričom príslušný orgán prihliada aj na stanoviská podľa § 23 ods. 4.“

Podľa §20a ods.a zákona EIA: „rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní a záverečné stanovisko okrem všeobecných náležitostí rozhodnutia^{22b)} obsahuje odôvodnenie rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní podľa § 29 ods. 13“.

ZDS má za to, že agregovanou aplikáciou citovaných ustanovení zákona podľa §29 ods.13 zákona EIA sa v rozhodnutí musia uviesť aj podmienky, ktoré eliminujú negatívne vplyvy pričom podľa §29 ods.3 zákona EIA sa pri tom zohľadňujú aj vyjadrenia verejnosti. Podľa §2 zákona EIA má úrad pri vyhodnocovaní pripomienok zisťovať a vyhodnocovať, či eliminujú negatívne vplyvy resp. či zabezpečujú vysokú úroveň ochrany životného prostredia a či sa nenavrhuje efektívnejšia alternatíva. Preto podmienka na návrh ZDS sa nemusí v rozhodnutí uviesť len v tom prípade, ak sa preukáže, že neeliminuje negatívne vplyvy resp. je v tomto smere neefektívna alebo je iná porovnateľná alternatíva, ktorá ako podmienka uložená nebola.

Združenie domových samospráv v predmetnom zisťovacom konaní uplatnilo návrh podmienok rozhodnutia o ďalšom neposudzovaní s cieľom zabezpečiť vysokú a účinnú včasnú ochranu životného prostredia založenú na zistení priamych a nepriamych vplyvov a na základe porovnania alternatív. Napriek uvedenému nie sú v rozhodnutí zo zisťovacieho konania tieto podmienky uvedené a ani im obdobné; v odôvodnení rozhodnutia sa však neuvádza, že by ich uvedenie nezabezpečilo vysokú úroveň ochrany životného prostredia ani že by boli uložené podmienky, ktoré by zabezpečili porovnateľnú úroveň ochrany životného prostredia alternatívne, čím boli porušené ustanovenia §2 a §29 ods.13 zákona EIA o zabezpečení vysokej úrovne ochrany životného prostredia.

Konkrétne sa jedná o tieto podmienky, ktoré by zabezpečili vysokú ochranu životného prostredia nielen vo vzťahu s rozširovaním činnosti ale s revitalizáciou celého areálu a postupnej obnove prirodzenej biodiverzity daného územia:

- 1) Žiadame používať v maximálnej možnej miere materiály zo zhodnocovaných odpadov; žiadame uviesť aké recyklaty a ako sa v zámere použijú.
- 2) Žiadame, aby parkovacie miesta boli riešené formou podzemných garáží pod objektami stavieb a povrch územia upravený ako lokálny parčík, maximálne pripúšťame využitie striech parkovacích domov ako zatrávnených ihrísk či outdoorových cvičísk. V prípade nevyhnutnosti povrchovým státí ako aj na ploché strechy a iné spevnené vodorovné plochy požadujeme použitie drenážnej dlažby, ktoré zabezpečia minimálne 80% podiel priesakovej plochy preukázateľne zadržania minimálne 8 l vody/m² po dobu prvých 15 min. dažďa a znížia tepelné napätie v danom území (www.samospravydomov.org/files/retencna_dlazba.pdf).

- 3) Na všetkých parkovacích plochách na teréne realizovať výsadbu vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státa.
- 4) Projektant projektovú dokumentáciu pre územné a stavebné povolenie spracuje tak, aby spĺňala metodiku Európskej komisie PRÍRUČKA NA PODPORU VÝBERU, PROJEKTOVANIA A REALIZOVANIA RETENČNÝCH OPATRENÍ PRE PRÍRODNÉ VODY V EURÓPE (<http://nwrn.eu/guide-sk/files/assets/basic-html/index.html#2>). Nakladanie s vodami, zabezpečenie správneho vodného režimu ako aj vysporiadanie a s klimatickými zmenami je komplexná a systematická činnosť; v zmysle §3 ods. 4 až 5 zákona OPK č.543/2002 Z.z. sú právnické osoby povinné zapracovávať opatrenia v oblasti životného prostredia už do projektovej dokumentácie. Spôsob ako sa daná problematika vyrieši je na rozhodnuté navrhovateľa, musí však spĺňať isté kvalitatívne aj technické parametre, viac k tejto téme napr.: <http://www.uzemneplany.sk/zakon/nakladanie-s-vodami-z-povrchoveho-odtoku-v-mestach>. Vo všeobecnosti požadujeme realizáciu tzv. dažďových záhrad.

- 5) Požadujeme, aby sa zámer prispôbil okolitej vegetácii a environmentálnej diverzite; a to najmä vhodnými vegetačnými úpravami nezastavaných plôch, správnym nakladaním s vodami na základe výpočtov podľa Vodného zákona, realizáciou zelenej infraštruktúry podľa §48 zákona OPK č.543/2002 Z.z. Táto zelená infraštruktúra by mala mať formu lokálneho parčíka, ktorý bude vhodne začlenený do okolitého územia a podľa prevádzkových možnosti voľne prístupný zo všetkých smerov; okrem environmentálnych funkcií bude plniť aj účel pre oddych zamestnancov a návštevníkov areálu; súčasťou parčíka je aj líniová obvodová izolačná zeleň. Z hľadiska stavebného zákona sa jedná o stavebný objekt sadových a parkových úprav, ktorý vhodne začleňuje zámer do biodiverzity okolitého územia. Sadové a parkové úpravy realizovať minimálne v rozsahu podľa príručky Štandardy minimálnej vybavenosti obcí (<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/metodicke-usmernenia-oznamenia-stanoviska-pokyny/standardy-minimalnej-vybavenosti-obci-pdf-1-95-mb>) a podľa tejto metodiky spracovať dokumentáciu pre územné aj stavebné konanie.
- 6) Na horizontálne plochy (najmä strechy) žiadame aplikáciu zelených strešných krytín, ktoré plnia funkciu extenzívnej vegetačnej strechy.
- 7) Na vertikálne plochy (napr. steny) žiadame aplikáciu zelených stien (napr. brečtany vhodné na takúto aplikáciu) za účelom lepšieho zasadenia stavby do biodiverzity prostredia.
- 8) Žiadame vyriešiť a zabezpečiť separovaný zber odpadu; v dostatočnom množstve zabezpečiť umiestnenie zberných nádob osobitne pre zber: komunálneho zmesového odpadu označeného čiernou farbou, kovov označeného červenou farbou, papiera označeného modrou farbou, skla označeného zelenou farbou, plastov označeného žltou farbou a bio-odpadu označeného hnedou farbou

- 9) Navrhovateľ vysadí v meste Šaľa 40ks vzrastlých drevín a to na verejných priestranstvách v obývaných častiach mesta po dohode s orgánom ochrany prírody v zmysle Dokumentu starostlivosti o dreviny.
- 10) Žiadame, aby súčasťou stavby a architektonického stvárnenie verejných priestorov v podobe fasády,, exteriérov a spoločných interiérových prvkov bolo aj nehnuteľné umelecké dielo neoddeliteľné od samotnej stavby (socha, plastika, reliéf, fontána a pod.). Týmto sa dosiahne budovanie sociálneho, kultúrneho a ekonomického kapitálu nielen pre danú lokalitu a mesto, ale hlavne zhodnotenie investície ekonomicky aj marketingovo.
- 11) Vyhodnotiť umiestnenie zámeru z hľadiska tepelnej mapy spracovanej satelitným snímkovaním (infračervené snímkovanie voľne k dispozícii zo satelitu LANDSAT-8: https://www.usgs.gov/centers/eros/science/usgs-eros-archive-landsat-archives-landsat-8-oli-operational-land-imager-and?qt-science_center_objects=0#qt-science_center_objects) a porovnať

s mapou vodných útvarov (<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/wise-wfd-spatial-1>), mapami sucha (<http://www.shmu.sk/sk/?page=2166>) ako aj s mapami zrážok a teploty vzduchu (http://www.shmu.sk/sk/?page=1&id=klimat_mesacnemapy) a na základe ich vyhodnotenia navrhnúť vhodné adaptačné a mitigačné opatrenia podľa strategického dokumentu Slovenskej republiky "Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy" schválený uznesením vlády SR č. 148/2014, ktoré je navrhovateľ v zmysle §3 ods.5 zákona OPK č.543/2002 Z.z. povinný zapracovať do projektovej dokumentácie zámeru:

- i. **Všeobecná charakteristika opatrení sa nachádza na str. 45 a 63 adaptačnej stratégie:** v sídlach mestského typu je veľká koncentrácia povrchov, ktoré sa prehrievajú a majú veľkú tepelnú kapacitu. To spôsobuje značnú akumuláciu tepla v ich prostredí. Na zvyšovanie teploty má vplyv aj teplo uvoľňované z priemyselných procesov, spaľovacích motorov v doprave a vykurovania obytných budov. Spolu pôsobením týchto faktorov sa nad mestom vytvára tzv. tepelný ostrov. Nad mestom sa otepľujú vzduchové vrstvy a spolu s prítomnosťou kondenzačných jadier napomáhajú zvyšovaniu oblačnosti nad mestami oproti okolitej krajine. V ročnom priemere predstavuje tento rozdiel 5 až 10 %. V dôsledku zvýšenej oblačnosti sa zvyšuje aj množstvo zrážok, avšak z dôvodu, že v urbanizovanom prostredí nepriepustné povrchy zaberajú vysoký percentuálny podiel, je prirodzený kolobeh vody značne ovplyvnený a negatívne poznačený. Urbanizácia má vplyv na hydrologický cyklus presahujúci hranice samotného sídla a môže zásadne negatívne ovplyvňovať aj prírodné prostredie, vrátane fauny aj flóry v priľahlom povodí.
 - ii. **Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:**
 - Zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest
 - Zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnú izoláciu, tienenie transparentných výplní otvorov
 - Podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
 - Zabezpečiť a podporovať: aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôbované meniacim sa klimatickým podmienkam
 - Zabezpečiť prispôbenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam
 - Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do priľahlej krajiny
 - iii. **Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric:** Zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbu vetrolamov, živých plotov, aplikáciu prenosných zábran
 - iv. **Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:** Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
 - v. **Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok:**
 - Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu. Ak opatrenia zelenej infraštruktúry nepostačujú zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov a vytvárania nových nepriepustných plôch na urbanizovaných pôdach v intraviláne obcí
 - Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest
 - Zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradi
- 12) Vytvoriť podmienky pre kompostovanie rozložiteľného odpadu a vybudovať domácu kompostáreň slúžiacu pre potreby využitia rozložiteľného odpadu vznikajúceho pri prevádzke zámeru.**

- c) **Porušenie práva odvolateľa efektívne hájiť a presadzovať svoje záujmy podľa §3 ods.2 Správneho poriadku v kombinácii s čl.6 ods.4 zákona č. 43/2006 Z.z. tým, že ministerstvo v rozpore s §63 zákona EIA č.24/2006 Z.z. neumožnilo odvolateľovi zúčastniť sa konzultácie, hoci o to výslovne žiadal.**

Podľa §63 ods.1 zákona EIA č.24/2006 Z.z. „Príslušný orgán pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov alebo navrhovaných činností alebo ich zmien zabezpečí vykonanie konzultácií s povolučujúcim orgánom alebo schvaľujúcim orgánom, rezortným orgánom, dotknutým orgánom, dotknutou obcou a dotknutou verejnosťou, ktorá má možnosť zúčastniť sa konzultácií počas celého procesu posudzovania vplyvov.“

Podľa Komentára k zákonu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, Wolters-Kluwer, Bratislava 2016: „Konzultácie sú dôležitým prvkom procesu posudzovania vplyvov a upravujú ich aj smernice EIA a SEA. Na základe ustanovená smerníc bol do zákona o EIA vnesený samostatný paragraf, upravujúci priebeh konzultácií medzi príslušným orgánom a orgánmi, ktoré sa zúčastňujú na konaní, dotknutými obcami a dotknutou verejnosťou. Zmyslom konzultácií je podrobnejšie oboznámenie sa subjektov zúčastnených na procesoch EIA s informáciami týkajúcimi sa posudzovaného predmetu činnosti a jeho možných vplyvov na ŽP. Je to priestor na získanie vysvetľujúcich faktorov, doplnkových údajov ako aj priestor na vzájomné spoznanie a výmenu stanovísk. V bezprostrednom konatke dochádza k spresneniu si doterajšieho stavu poznania o posudzovanej navrhovanej činnosti alebo strategickom dokumente. Dôležité je aby zo strany príslušného orgánu iniciatívne vytvorený priestor na vyjadrenie sa dotknutých orgánov, dotknutých obcí, povoľujúcho orgánu, rezortného orgánu a dotknutej verejnosti k všetkým informáciám, ktoré poskytol navrhovateľ alebo obstarávateľ. Konzultácie sa dejú počas celého priebehu posudzovania vplyvov. Zabezpečenie miesta a formy uskutočnenia vzájomných stretnutí – konzultácií je zodpovednosťou príslušného orgánu, ktorý jednotlivým osobám a orgánom zúčastneným na konaní je povinný informácie o mieste, čase a spôsobe vykonania konzultácií oznámiť s dostatočným časovým predstihom.“

Postup úradu zmaril právo nášho združenia na konzultáciu, hoci na ňu máme zo zákona právo v ktoromkoľvek okamihu procesu EIA a tým postupoval v rozpore s §3 ods.2 Správneho poriadku v súbehu s porušením §63 zákona EIA.

Podľa §59 ods.1 Správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni. Vzhľadom na konštatované pochybenia v predmetnom konaní žiadame, aby odvolací orgán napadnuté rozhodnutie zmenil podľa §57 ods.1 resp. §59 ods.2 Správneho poriadku doplnením podmienok navrhovaných odvolateľom; zároveň žiadame dodatočne zverejniť podklady rozhodnutia na webe a v rámci odvolacieho konania zvolať konzultáciu. Toto odvolanie má podľa §55 ods.1 Správneho poriadku odkladný účinok.

Toto vyjadrenie a spôsob akým sa s ním úrad vysporiadal žiadame uviesť v rozhodnutí.

Žiadame byť oboznámený s podkladmi odvolacieho konania pre účely vyjadrenia sa podľa §33 ods.2 a §56 Správneho poriadku v samotnom konaní o odvolaní. Zároveň žiadame, aby v rozhodnutí o odvolaní boli všetky naše námietky v odvolaní citované podľa §47 ods.3 posledná veta Správneho poriadku a odvolací orgán uviedlo, ako sa s nimi vysporiadal a ako ich v rozhodnutí zohľadnil. S podkladmi odvolacieho orgánu žiadame byť oboznámení podľa §23 ods.1 pred samotným vydaním druhostupňového rozhodnutia a umožniť odvolateľovi sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadriť.

Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame v zmysle §25a Správneho poriadku a §17 ods.1 zákona o e-governmente doručovať výhradne len do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*; listiny v papierovej forme poštou nedoručovať.

Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv | Marcel Slávik
sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 905 728 704 | www.samospravydomov.org